

De verborgen aanwezigheid van

ASBEST

in huizen, garages
en bijgebouwen.

OVERZICHT

1. Intro - waarom deze brochure	p. 1
2. Wat is asbest?	p. 3
3. Wanneer is asbest gevaarlijk?	p. 4
4. Kan ik asbest herkennen?	p. 9
5. Moet ik asbest verwijderen?	p. 10
6. Waar naartoe met asbestafval?	p. 10
7. Inschatten asbestrisico	p. 11
8. FAQ	p. 12
9. Hoe kan Oesterbaai u helpen?	p. 13

Waarom deze brochure

In deze brochure hebben we alle belangrijke informatie rond asbest verzameld, zodat u op een veilige en doordachte manier te werk kan gaan met (vermoedelijke) asbesthoudende materialen.

De kans is namelijk groot dat u ooit met asbesthoudende materialen in contact komt, want het was pas in 2001 dat er een volledig verbod is gekomen in België op het vervaardigen, gebruiken of verkopen van asbest.

Neem zeker onze adviezen door vooraleer u start aan verbouwingen, renovaties of sloopwerken. Het zal u helpen om een betere inschatting van het potentiële risico te kunnen maken. Door asbesthoudende materialen op een correcte - en dus ook veilige - manier te verwijderen, kan u zich van heel wat financieel leed en gezondheidsrisico's besparen.

Heeft u nog verdere vragen of wenst u graag het advies van een asbestdeskundige? Aarzel dan zeker niet om contact op te nemen met één van onze collega's.

Wij staan u graag te woord.

het Oesterbaai team

1. Wat is asbest

Asbest is een verzamelnaam voor een aantal in de natuur voorkomende mineralen (silicaten) die opgebouwd zijn uit microscopisch kleine vezels. Deze zijn zo fijn dat ze niet met het blote oog te herkennen zijn. Het is een natuurlijke delfstof die nog steeds gewonnen wordt in bepaalde landen, bijvoorbeeld Zuid-Amerika, Rusland en China.

De asbestvezels kan je onderverdelen in twee hoofdgroepen:

- De spiraalvormige of serpentijnachtige asbestvezels. Deze groep bestaat uit silicaatvezels die iets minder lang in het longweefsel blijven dan de andere soorten asbest. Dit wil echter niet automatisch zeggen dat ze minder gevaarlijk zijn. Een voorbeeld van deze serpentijnachtige vezels is bijvoorbeeld chrysotiel, ook wel witte asbest genoemd.
- De rechte of amfiboolachtige asbestvezels. Dit zijn zeer stevige staafvormige silicaatvezels die een zeer lage oplosbaarheid in het longweefsel kennen. Deze groep bevat de gevaarlijkste asbestsoorten waaronder crocidoliet (blauw asbest), amosiet (bruin asbest), anthophylliet (geel), tremoliet (grijs) en actinoliet (groen).

Alleen aan de kleur van het ruwe asbest kan men zien tot welke soort het asbest behoort. Eenmaal verwerkt, kan dat niet meer en kunnen alleen laboratoriumanalyses uitsluitsel geven.

Meestal wordt men pas ziek 10 tot 40 jaar na de blootstelling aan asbestvezels. Medisch onderzoek kan dus niet vaststellen of iemand asbestvezels heeft ingeademd en wat de gevolgen zullen zijn. Daarom is preventie en het voorkomen van blootstelling aan asbest een belangrijk thema in de asbestproblematiek.

Asbest is enkel schadelijk bij inademing. De vezels kunnen dan tot zeer diep in de longen doordringen waar ze ontstekingen en ernstige ziekten veroorzaken zoals asbestose, longkanker, buik- en longvlieskanker.

Algemeen gelden volgende regels:

- **Hoe hoger de concentratie, hoe hoger het risico.**
- **Hoe kleiner de vezel, hoe groter het risico.**
- **Hoe langer blootgesteld, hoe groter het risico.**

2. Wanneer is asbest gevaarlijk

Asbest is gevaarlijk, dat ontkennen we niet. Maar als u de nodige voorzorgsmaatregelen neemt en voorzichtig met asbesthoudende materialen of asbesthoudend afval omgaat, kan u het risico tot een uiterste minimum beperken.

De risicograad van asbest staat in direct verband met de mate waarin asbestvezels vrij kunnen komen en zich verspreiden via de lucht. Asbest is namelijk enkel schadelijk bij inademing, en bijvoorbeeld niet bij huidcontact. Daarom wordt er een onderscheid gemaakt tussen hechtgebonden asbest en niet-hechtgebonden (losgebonden) asbest.

Hechtgebonden asbest

Hechtgebonden asbestmaterialen zijn die materialen waarbij de asbestvezels stevig verankerd zitten in het draagmateriaal. Als het materiaal in goede staat verkeert en niet wordt bewerkt of gesloopt, komen er nauwelijks vezels vrij. Denk bijvoorbeeld aan dakleien, vloertegels, imitatiemarmar, schouwpijpen en afvoerbuizen,...

Voorbeelden van hechtgebonden asbesttoepassingen

Dak- of gevelleien

Dit zijn grijze, vlakke kunstleien, vaak toegepast op daken en als bekleding van gevels.

Onderdakplaten

Dit zijn dunne asbestcementplaten met cellulosevezels, veelal roze, lichtgrijs of geel van kleur.

Schouwpijpen en luchtkanalen

Ronde of vierkante buizen in grijs asbestcement die vaak werden gebruikt als verluchtungskanaal rookafvoer of afvalkoker.

Venstertablet

Vaak zijn dit grijze of zwart gekleurde massieve stukken asbestcement die toegepast werden als muurkappen en vensterdorpels.

Afvoerbuizen & goten

Ronde, grijze buizen in asbestcement die vaak toegepast werden in sanitair, rioleringen en dakafvoer. Of als paaltjes voor omheiningen.

Bloembakken

Meestal vrij dunne bakken in diverse vormen, grijs of wit gekleurd. Werd zowel binnen als buiten frequent toegepast.

Glascaltoepassingen

Vlakke platen in asbestcement met gladde, harde bovenlaag, uitgevoerd in verschillende kleuren. Toegepast in keukenmeubilair en badkamermeubelen of als buitendeur en gevelement.

Vloertegels

Harde, dunne, meestal gevlamde tegels in asbesthoudend vinyl die breken bij buiging. Vaak bevestigd met asbesthoudende lijm. Het werd iets minder toegepast in huizen maar wel vaak terug te vinden in scholen.

Dorpel

Asbestcementplaten, meestal zwart met witte stippen, lichtgrijs of wit. Vaak toegepast in traptreden, vensterbanken, tussendorpels en soms in schoorsteenmantels.

Lambrisering

Dit zijn vlakke of gegroefde platen of tegels die als bekleding van muren en plafonds en soms in tussenwanden werden toegepast.

Veilig stalen nemen van hechtgebonden materialen

- Tracht het materiaal zo weinig mogelijk te beschadigen tijdens de staalname.
- Gebruik nooit snel draaiende machines.
- Vermijd schuren, slijpen, boren, breken.
- Gebruik geen "gewone" stofzuiger; deze blaast de vezels in het rond wat het risico op blootstelling net vergroot.
- Gebruik beschermende kledij zoals een wegwerpoverall en handschoenen.
- We raden u aan om de beschadiging die ontstaan is door de staalname toe te dekken. Dit kan bijvoorbeeld met lijm, tape of het aanbrengen van een laklaag.
- Verpak het materiaal hermetisch én dubbel. Eenmaal veilig ingepakt breng je het zo snel mogelijk weg.

Twijfelt u over de samenstelling van een bepaald materiaal? Neem geen enkel risico en vraag advies aan één van onze medewerkers.

Niet - hechtgebonden asbest

Bij niet-hechtgebonden materialen zijn de vezels nauwelijks gebonden aan het dragermateriaal zodat deze makkelijk kunnen vrijkomen. Het risico op asbestcontaminaties is hier dus veel groter! Let op! Ook verweerde hechtgebonden toepassingen vallen onder deze categorie.

Voorbeelden van niet-hechtgebonden asbesttoepassingen

Plaasterisolatie rond verwarmingsleidingen

Brokkelige plaaster met weinig tot zeer veel vezels en meestal met witte jute doek errond. Vaak terug te vinden in kelders als isolatie rond verwarmingsbuizen.

Brandwerende platen

Vooral gebruikt in grote constructies als brandwerende platen voor verwarmingsketels, scheidingswand, brandwerende plafonds en branddeur.

Afdichtingskoord

Een pluizig koord dat makkelijk uiteen valt. Het werd tot in de jaren '80 vaak gebruikt bij verwarmingsketels en kachels als afdichting van bijvoorbeeld ruit, deurtje of uitlaat.

Asbestvilt of -karton

Lijkt op schoendooskarton en is vaak moeilijk te herkennen. Het werd voornamelijk gebruikt als onderlaag voor vinylvloerbedekking in keukens of op trappen.

Kan ik asbest herkennen?

In principe kan je asbest niet met het blote oog herkennen. Enkel asbestanalyses via een erkend laboratorium kunnen hierin definitief uitsluitsel geven.

Wel zijn er enkele praktische tips die het mogelijk maken om een inschatting van het risico te maken:

- **Asbest was enorm populair vanaf WOII tot midden jaren '90. Het gebruik ervan werd zelfs pas in 2001 verboden in België! Dateert het pand dus uit die periode, of zijn er verbouwingen geweest vóór 2001? Dan is de kans op asbesthoudende materialen zeer reëel.**
- **Zo goed als alle tot in 1980 in België vervaardigde vezelcement bouwmaterialen bevatten asbest.**
- **Nieuwbouwwoningen (gebouwd na 2001) zijn vrij van asbesthoudende materialen.**
- **Soms kan de fabrikant, verkoper of de installateur van een bepaald materiaal u vertellen of er al dan niet asbest in het materiaal verwerkt zit.**
- **Asbestvezels zijn onbrandbaar. Vezels die blijven gloeien in een vlam zijn wellicht asbestvezels. Vezels die wegsmelten of opbranden zijn geen asbesthoudende vezels.**
- **Asbesthoudende platen hebben vaak een typerende honingraatstructuur op de achterkant.**
- **In principe zijn alle cementgolfplaten verdacht tenzij er de vermelding NT (New Technology) op staat.**

Niet-hechtgebonden asbestmaterialen verwijderen

Niet-hechtgebonden asbestmaterialen zijn gevaarlijk! Indien u zelf een staal wil nemen, dient u het beschadigde materiaal meteen te fixeren met bv. lijm, tape of lak. Gebruik eveneens minimaal een P3 mondkap. Voor de verwijdering van niet-hechtgebonden asbestmaterialen dient u altijd een erkend asbestsaneerder in te schakelen.

Verdere richtlijnen en informatie

Via de Vlaamse Overheid kan u eveneens verdere richtlijnen en informatie terugvinden. Betrouwbare bronnen zijn bijvoorbeeld OVAM, Vlaanderen.be, Alert voor Asbest.be of download op je smartphone de app AsbestCheck via de AppStore of Google Play om doorgeleid te worden.

Moet ik asbest altijd verwijderen?

Of asbesthoudende materialen al dan niet verwijderd moeten worden, hangt voornamelijk af van de staat waarin het materiaal zich bevindt én om welk soort materiaal het gaat. Verwijderen hoeft namelijk niet altijd. Vooral hechtgebonden asbestcementtoepassingen leveren (mits in goede staat) weinig risico op.

Maar, als je asbesthoudend materiaal niet verwijdert, is het wel belangrijk om waakzaam te blijven. Het materiaal kan op termijn immers beginnen verweren of beschadigd geraken waardoor het verspreidingsrisico groter wordt en actie wél vereist is.

Houd er ook rekening mee dat er heel wat aan het veranderen is in de asbestwetgeving voor particulieren. Zo zal een asbestinventaris een verplicht gegeven worden bij de verkoop van een huis. Dit om kopers te beschermen tegen onverwachte asbestverwijderingskosten. De Vlaamse overheid streeft er namelijk naar om Vlaanderen tegen 2040 volledig asbestveilig te hebben.

Waar naartoe met asbestafval?

Hechtgebonden asbest dat u zelf verwijderd heeft, mag u afvoeren naar een containerpark. Pak het asbestmateriaal wel goed in om stofvorming en breuken tijdens het transport te voorkomen en meng het niet onder ander bouw- en sloopafval. Bij de meeste containerparken kunt u met een beperkte hoeveelheid asbestcement gratis terecht. Informeer u vooraf bij uw intercommunale of bij de milieudienst van uw gemeente.

Hechtgebonden asbest dat u laat verwijderen, wordt door de aannemer afgevoerd. De erkende verwijderaar (www.werk.belgie.be) die uw niet-hechtgebonden of moeilijk te verwijderen asbesttoepassingen verwijdert, zorgt ervoor dat het reglementair wordt afgevoerd, verwerkt en gestort.

Vraag steeds een kopie van het ondertekende identificatieformulier voor afvalstoffen. Het is uw bewijs dat u het asbestafval op wettelijke wijze hebt laten afvoeren.

Inschatten van het asbestrisico voor particulieren

BOUWJAAR van WOONST of PAND in BELGIE		
NA 2001	GEEN ASBEST Woningen die gebouwd zijn NA 2001 zijn asbestvrij. Het vervaardigen of gebruiken van asbesthoudende materialen werd vanaf 2001 in België namelijk volledig verboden.	
VOOR 2001	VISUELE INSPECTIE MET BEPERKTE STAALNAME Binnenkort zal u bij de verkoop van een woonst een asbestcertificaat moeten voorleggen. Dit zal worden opgenomen in de Vlaamse Woningpas. Een visuele inspectie door een erkend asbestadviseur is hier aangewezen. Enkel zichtbare en toegankelijke elementen worden hierbij onderzocht op asbest.	VERKOOP
	DESTRUCTIEVE INSPECTIE MET UITGEBREIDE STAALNAME VAN VERDACHTE MATERIALEN Bij verbouwingen of renovaties aan (delen van) een woonst, kunnen destructieve inspecties uitgevoerd worden. Dit houdt in dat er stalen genomen kunnen worden van materialen die anders verborgen zouden liggen, bijvoorbeeld onderdakplaten of vinyl vloerbekleding.	RENOVATIE

FAQ

Hoe weet ik of mijn woning asbesthoudende materialen bevat?

Er zijn verschillende indicatoren die kunnen aangeven of er asbesthoudende materialen aanwezig zijn. Eén van de belangrijkste is het bouwjaar van uw woonst. Dateert dit van vóór 2001? Dan is de kans op asbesttoepassingen zeer reëel.

Hoe gevaarlijk is asbest?

Elke blootstelling aan asbest dient vermeden te worden. Des te frequenter de blootstelling, des te groter het risico.

Wat is een asbestinventaris?

Een asbestinventaris is een document dat opgemaakt wordt na een grondige visuele of destructieve inspectie van een pand. Het geeft weer waar er zich asbest bevindt en in welke staat deze verkeert met de daarbijhorende adviezen. Oesterbaai voorziet eveneens een uitgebreide fotoreportage en planaanduiding ter verduidelijking van de aangetroffen materialen.

Is een asbestinventaris verplicht?

In een werkgever-werknemer situatie is het al lang verplicht om in het bezit te zijn van een asbestinventaris. In het kader van het asbestafbouwbeleid van de Vlaamse regering is er recentelijk beslist dat deze verplichting ook naar particulieren doorgetrokken zal worden vanaf einde 2022 / begin 2023. Vanaf dan zal een asbestinventaris een verplicht gegeven zijn bij de verkoop van een huis.

Hoe weet ik of mijn golfplaten asbesthoudend zijn?

Asbestvrije golfplaten zijn vaak versterkt met een kunststof veiligheidsstrip die u kan spotten aan het uiteinde van de plaat. Zie je dit niet, is de golfplaat ongeveer 5mm dik, lichtgrijs, zwart of rood? Grote kans dat het om een asbesthoudend materiaal gaat.

Mijn buur reinigt zijn asbestleien met een hogedrukreiniger. Wat kan ik doen?

Wanneer u hem attent hebt gemaakt op het mogelijke gevaar maar hij/zij toch gewoon de werken verder zet, kan u best de gemeente hierover op de hoogte houden.

Mag ik zelf asbesthoudende materialen verwijderen?

Ja, als dit kan zonder het nemen van onnodige risico's. Makkelijk te verwijderen materialen (platen, leien,...) die niet verweerd zijn, kan u op een veilige manier zelf verwijderen. Maar bij ongebonden asbestmaterialen, verweerd of beschadigd materiaal, of moeilijk af te breken asbesthoudende materialen, raden wij u aan om een gespecialiseerde aannemer of een erkende asbestverwijderaars in te schakelen.

Bij wie kan ik terecht om asbest te laten verwijderen?

Een lijst van erkende verwijderaars vindt u op http://werk.belgie.be/lijs_t_asbestverwijderaars.aspx.

Hoe kan Oesterbaai u helpen?

Als studie bureau hebben we ons gespecialiseerd in asbest. We beschikken over een uitgebreid dienstenpakket om blootstellingen aan asbestvezels tot het uiterste minimum te kunnen beperken en dit zowel voor particulieren als bedrijven.

Wij staan u bij met advies of komen ter plaatse voor een visuele of destructieve inspectie. Daarnaast adviseren wij u in de te ondernemen stappen indien er asbest aangetroffen zou zijn.

Een overzicht van onze services

- Asbestonderzoek en inventarisatie
- Slooppopvolgingsplan; renovatie- en totaalsloop
- Asbest: advies en werfbegeleiding
- Rapportage en asbestbeheer
- Calamiteiten
- Opleidingen

Neem gerust contact op met één van onze collega's voor verdere toelichtingen of advies. Wij staan u graag te woord.

Oesterbaai n.v.

Vluchtenburgstraat 13
2630 Aartselaar

T +32 3 871 97 50

E sales@kiwaoesterbaai.be

I www.kiwaoesterbaai.be

